

Audiovizualul public este în pericol din cauza cenzurii și controlului politic

Conștienți de declinul continuu pe care l-a cunoscut libertatea de exprimare și presa, în larga sa majoritate.

Observând cu îngrijorare acțiunile tot mai virulente de a folosi cele mai importante mijloace electronice și tipărite, publice și private, în scopuri de propagandă xenofobă și antidemocratică.

Constatând lipsa de progrese reale și general recunoscute pe calea transformării Companiei Teleradio – Moldova într-o instituție independentă, profesională și viabilă, care ar servi interesului public și societății în ansamblu.

Ne exprimăm profunda îngrijorare cu privire la rolul pe care audiovizualul public îl joacă în acest moment de criză politică în Republica Moldova, plasându-se pe deplin în serviciul singurului partid aflat la guvernare.

Constatăm astfel că, deși a fost adoptat un Cod al Audiovizualului adaptat celor mai multe dintre standardele europene în domeniu, IPNA Compania „Teleradio-Moldova” continuă să producă, zilnic, știri și emisiuni supuse cenzurii, care corespund preferințelor politice ale conducerii.

Pe parcursul ultimilor ani, toate monitorizările conținutului de programe ale respectivei Companii, mai ales al programelor sale de știri și de actualități, efectuate atât de experți din interior, cât și din exterior, au demonstrat că aceasta continuă o practică mai veche de a reflecta viața publică, social-economică și politică exclusiv prin optica guvernării, ocolind cele mai grave probleme cu care se confruntă publicul

și întreaga societate.

Prin contrast, partidele de opoziție nu numai că nu au avut acces echivalent în programele difuzate de către IPNA Teleradio-Moldova, dar au fost și ținta unor intense campanii de discreditare, negare și prejudiciere a imaginii lor. Monitorizările efectuate de organizațiile noastre în perioada postelectorală (aprilie 2009) confirmă încă o dată faptul că la IPNA Teleradio-Moldova nu s-au produs schimbările necesare, așteptate de public. Posturile publice nu oferă servicii care ar asigura informarea corectă, imparțială, echidistantă a publicului; nu țin cont de convingerile politice ale diferitelor categorii ale populației, și nu asigură echilibrul și pluralismul politico-social, dar și libertatea de exprimare, așa cum prevede Codul Audiovizualului.

Deși oficial nu funcționează nici un comitet de cenzură, la „Teleradio-Moldova” persistă practici pronunțate de cenzură camuflată, exprimată prin îngrădirea accesului persoanelor indezirabile la posturile publice, filtrarea și excluderea subiectelor critice la adresa autorităților, dar și autocenzura la care recurg angajații companiei publice în reflectarea subiectelor de interes public. Aceste forme de cenzură discreditează noțiunea și caracterul public al acestor posturi de televiziune și radio, aducând deservicii societății Republicii Moldova.

Situația devine și mai gravă, dacă luăm în calcul următoarele:

în Republica Moldova în ultimii ani s-a făcut resimțită o concentrare a mass-media atât scrise, cât și audiovizuale care promovează vădit o singură ideologie – cea a partidului de guvernământ, contrar prevederilor constituționale;

în ultimii ani, Consiliul Coordonator al Audiovizualului (CCA), fără decizii argumentate și motivate în mod transparent, a repartizat frecvențe în cadrul concursurilor publice unor radiodifuzori (TV NIT, EuTV, Radio Antena C) și a respins solicitările altor radiodifuzori (Radio „Vocea

Basarabiei", ProTV);

în loc să reprezinte societatea civilă (publicul contribuabil), Consiliul de Observatori al IPNA Compania „Teleradio-Moldova” a făcut joncțiune cu administrația Companiei, devenind avocatul acesteia;

în Republica Moldova există până în acest moment un număr impresionant de instituții mediatice, sprijinite direct sau indirect de către stat, fapt care creează condiții de concurență neloială pentru mass-media privată;

instituțiile media care încearcă să practice un jurnalism democratic, prevăzut de legislația națională și internațională, sunt supuse discriminării (dificultăți la acreditare, acces limitat la informația de interes public etc.), hărțuierilor, intimidărilor, coerciției legale, presiunilor fizice și psihice;

controlul extins asupra mass-media oferă partidului de guvernământ resurse administrative și propagandistice comparabile doar cu cele din perioada sovietică.

Conștienți de actuala situație din domeniu, importanța audiovizualului public și a altor mijloace de informare și educație democratică a cetățeanului, considerăm de datoria noastră să aducem la cunoștință opiniei publice următoarele priorități:

– Chemăm autoritățile Republicii Moldova să abandoneze public actualele practici de interferență și control în activitatea mass-media, ingerințe care contravin atât legislației naționale, cât și celei europene;

– Invităm CCA să supravegheze cu mai multă rigurozitate și profesionalism activitatea radiodifuzorilor publici și privați în conformitate cu legislația în vigoare și să asigure respectarea prevederilor Codului audiovizualului de către aceștia;

– Atragem atenția CO al IPNA Compania „Teleradio-Moldova” că este timpul să-și asume responsabilitatea pentru situația

existentă în domeniul său de competență, inclusiv față de existența unor politici editoriale tendențioase și partizane ale administrației IPNA față de partidul de guvernământ;

– Chemăm administrația IPNA Compania „Teleradio-Moldova” să asigure integral respectarea principiilor pluralismului de opinii, eliminând impedimentele existente în activitatea jurnaliștilor, astfel încât aceștia să-și poată manifesta liber spiritul critic în raport cu autoritățile;

– Invităm administrația IPNA Compania „Teleradio-Moldova” să asigure respectarea atât a prevederilor Codului audiovizualului, Codului de conduită al radiodifuzorului, cât și a standardelor naționale și internaționale de deontologie profesională.

Semnatarii declarației au ferma convingere că doar în asemenea situație în Republica Moldova poate fi edificat un serviciu realmente public de radio și televiziune și doar în asemenea situație mass-media poate să-și adjucece utilitatea publică și legitimitatea socială.

Întru atingerea acestor deziderate, semnatarii declarației consideră oportună o dezbatere publică de amploare cu implicarea factorilor vizați, care ar identifica modalitățile de activitate a serviciului public veritabil de radio și de televiziune, în măsură să contribuie la dezvoltarea democrației în Republica Moldova.

Asociația Presei Electronice din Moldova

Centrul Independent de Jurnalism

Asociația Presei Independente

IDIS Viitorul

Centrul de Investigații Jurnalistice

Centrul „Acces-info”

Liga pentru Apărarea Drepturilor Omului din Moldova

Coaliția pentru Alegeri Libere și Corecte – Coaliția 2009

Uniunea Jurnaliștilor din Moldova

Asociația Promo-LEX
Business Consulting Institute